

Doktor u kući br. 177

listopad 2012.

prelistaj ...

“Muzikoterapija je pomogla da počne

Sve je počelo prije 2,5 godine kada smo primijetili da Maks govori samo nekoliko riječi, ne pokazuje prstom i ne odaziva se na ime, kaže mama 4-godišnjeg Maksa Andrea Pus

MOJ MAKŠ DANAS IMA ČETIRI GODINE i sedam mjeseci i konačno je počeo upotrebljavati govor kao sredstvo komunikacije. Naravno, to nije govor djeteta njegove dobi, nego razina govora 2,5-godišnjeg djeteta. Najvažnije je da je počeo komunicirati, i to govorom, a ne kao prije, vrištanjem, plakanjem, bacanjem po podu i sl. Sve je počelo prije 2,5 godine kada smo primijetili da Maks ne govori, osim nekoliko riječi, ne pokazuje prstom i ne odaziva se na ime. Provjerili smo sluh, koji je bio savršen, napravili sve moguće pretrage (koje još i sada radimo), razgovarali s puno stručnjaka od kojih nam ni jedan nije točno znao reći što je s našim djetetom. Svatko je imao drugačije mišljenje i savjet. Glavni savjet bio je da “s njim treba puno raditi”, ali nitko nije znao dati precizne upute što raditi. Počela sam razmjenjivati iskustva i informacije s majkama koje su bile u sličnoj situaciji kao i ja te prihvaćati svaki savjet i pomoć sa strane. S tri godine Maks je krenuo na senzornu integraciju (koja je trajala šest mjeseci), istovremeno je išao na ritmičke stimulacije u SUVAG i defektologu-logopedu. S tri godine i osam mjeseci krenuo je na muzikoterapiju kod prof. Ksenije Burić. U isto vrijeme profesorica s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta predložila je novo sredstvo komuniciranja

(koja je trajala šest mjeseci), istovremeno je išao na ritmičke stimulacije u SUVAG i defektologu-logopedu. S tri godine i osam mjeseci krenuo je na muzikoterapiju kod prof. Ksenije Burić. U isto vrijeme profesorica s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta predložila je novo sredstvo komuniciranja

- znakovni jezik, koji je Maks vrlo brzo prihvatio. Tada je imao tri godine i devet mjeseci i komunikacija je postala intenzivnija uz korištenje znakovnog jezika, a dva mjeseca nakon toga počeo je i govoriti. Vidljiviji razvoj govora počeo je poslije četvrtog rođendana, a posebno dobro s navršene četiri i pol godine.

POČEO JE PJEVUŠITI Maks je nakon 10 tjedana muzikoterapije počeo pjevati melodiju “Zvončići”. U početku je pjevao samo melodije pjesama, a sada zna i riječi nekoliko pjesmica. Otkrili smo da Maks jako voli pjevati, pogotovo otkad može izgovarati riječi, te da ima sluha. Kroz pjesmice je naučio puno riječi. Odlazak na satove muzikoterapije jako ga veseli i napredak je vidljiv - fond riječi se povećava, a izgovor je sve bolji. Koja je od terapija najviše utjecala na Maksov početak komuniciranja i govora, teško je reći. Na sve terapije redovito smo odlazili. Vjerujem da je svaka vrsta terapije podjednako utjecala na početak komunikacije i govora. Jako je važno i prirodno sazrijevanje mozga. Da nije došlo do sazrijevanja, pretpostavljam da takav pomak u komuniciranju i govoru ne bi bio moguć. Isto tako, sve terapije koje smo istovremeno provodili s Maksom međusobno su se dopunjavale te je predanim radom logopeda i muzikoterapeuta došlo do poboljšanja komunikacije. Rekla bih da terapija daje najbolje rezultate ako je dijete prihvatilo kroz igru, s veseljem i radošću.

OSNOVE MUZIKOTERAPIJE OD FREUDA DO MASLOWA

Teorijske osnove muzikoterapije nalaze se u psihoanalizi Sigmunda Freuda, analitičkoj psihoterapiji Carla Gustava Junga, terapiji usmjerenoj prema osobi Carla Rogersa, gestalt terapiji Fritza i Laure Perls, egzistencijalnoj psihoterapiji Rolloa Maya i Irvina Yaloma, transakcijskoj analizi Erica Bernea i humanističkoj psihologiji Abrahama Maslowa.

mom sinu govoriti”

“

*Maks je nakon
10 tjedana muzi-
koterapije počeo
pjevusiti melodiju
“Zvončići”, a kroz
pjesmice je naučio
puno riječi*

**MAKSOVA
MAMA**

- STVARNO ISKUSTVO -

Zrinka Nikolić Jakus, mama 5-ogodišnjeg Petra

“Petar i ja komuniciramo pjevušenjem”

SLOBODNA IMPROVIZACIJA u muzikoterapiji je veoma važan faktor koji pridonosi razvijanju mašte i sposobnosti izražavanja

MOJ SIN PETAR IMA 5 GODINA. Kad su mu bile dvije i pol godine, u vrtiću su nas upozorili da odudara od svojih vršnjaka. Kako nam je to prvo i jedino dijete, nisam ga imala prilike uspoređivati s drugom djecom, pa smo do tada pretpostavljali samo da nešto sporije napreduje. Utvrđeno je da ima teškoća u verbalnoj i socijalnoj komunikaciji. U hvatanju za slamku za bilo kakvom pomoći, logopedi su nam preporučili i uključivanje glazbe u Petrovu terapiju. Malo sam bila skeptična kako bi to Petar prihvatio, jer među ostalim nije volio da mu pjevam ili puštam glazbu i uvijek me nastojao utišati ili ugaziti radio ili gramofon.

UŽIVA U PJESMAMA

Saznala sam za program prof. Burić. Petar je odmah lijepo prihvatio odlaske k teti Kseniji. Ubrzo sam primijetila ja-

čanje interesa za glazbu, instrumente, pjesmice, a što je najvažnije, počeo je više komunicirati sa mnom preko glazbe - međusobno smo pjevušili i sl. Na taj sam mu način mogla zadržati pažnju u uzajamnoj komunikaciji, što je jako važno za “izvlačenje iz njegova svijeta”. Sad voli da mu pjevam i pridružuje se u pjesmi, čak se i šali. Prepoznaje i komentira kad vidi svirače, spominje njihove instrumente. Sudjelovanje na povremenim seminarima muzikoterapije za roditelje imalo je i za mene pozitivan učinak, povremeno čak i katarzičan osjećaj. Petar polako napreduje u uspostavljanju verbalne i socijalne komunikacije - ni u jednom trenutku ne nazaduje, što mi daje optimizam glede njegova razvoja - i mislim da u tome veliku i značajnu ulogu ima muzikoterapija.

- RIJEČ STRUČNJAKA -

Glazbom se lako dopire do djeteta

MR. SC. KSENJA
BURIĆ SARAPA

3

PREMISE TEMELJ SU SUVREMENE PRAKSE MUZIKOTERAPIJE:
SVI LJUDI POSJEDUJU URODENU MUZIKALNOST, MUZIKALNOST JE ČVRSTO UKORIJENJENA U NAŠEM MOZGU, NA MUZIKALNOST NE UTJEČU OZBILJNA NEUROLOŠKA OŠTEĆENJA I TRAUME MOZGA

MOGUĆNOST KORIŠTENJA GLAZBE u terapijske svrhe je velika, ali na žalost kod nas još uvijek nedovoljno primijenjena. Budući da je čovjek bio-psiho-socijalno biće, pristup bolesniku ne smije biti usmjeren samo na oboljeli dio njegova bića, već je potreban holistički, cjelovit pristup. U takvom pristupu muzika ima veliku i važno mjesto. Osim za poboljšanje općeg stanja i funkcije imunološkog sustava, može poslužiti za eliminaciju stresa, straha, boli, depresije i osjećaja bespomoćnosti. Aktivno sudjelovanje u stvaranju glazbe upotrebom raznih melodijskih i ritamskih instrumenata može pomoći u rehabilitaciji pokreta, za razvoj grube i fine motorike, a isto tako i u razvoju senzorne percepcije. Kako je vitalnost glazbe važna u veselim i svečanim prilikama, tako i sudjelovanje u stvaranju muzike ima moć u rehabilitaciji. Muzika ima terapeutsku moć jer se usklađuje s bitnim naporima koje čini um da bi uskladio rad tijela kako u unutarnjim procesima tako i u procesima s vanjskim svijetom i ljudima. To je najizravniji put kojim se usklađuju ljudske potrebe za razumijevanjem, tuđom pomoći i ohrabrenjem.

POMAŽE I DJECI I ODRASLIMA Muzikoterapija se učinkovito koristi u radu s djecom i odraslim osobama s razvojnim teškoćama već više od pedeset godina. Usporedno s razvojem identiteta profesije, razvija se i njena znanstvena utemeljenost u radu s ovom populacijom, što potvrđuje sve veća zastupljenost dobro razrađenih metodoloških istraživanja u literaturi. Suvremena praksa muzikoterapije počiva na tri premise: svi ljudi posjeduju urođenu muzikalnost, muzikalnost je čvrsto ukorijenjena u našem mozgu, na muzikalnost ne utječu ozbiljna neurološka oštećenja i traume mozga. Muzikoterapija je disciplina koja upotrebljava jezik zvukova i glazbe, u individualnim ili grupnim sesijama, kao sredstvo unutar planskog procesa intervencije s preventivnim, rehabilitacijskim i terapijskim ciljevima. Osnovne tehnike u muzikoterapiji uključuju slobodnu i strukturiranu improvizaciju, pjesme i slušanje muzike. Djeci se naročito lako obratiti glazbom. Muzikoterapeut upotrebljava različite skladbe u terapijskoj seansi i stalno promatra djetetov

odgovor na glazbu. Unutar terapijske seanse ponajprije upotrebljava živu glazbu, glazbu stvorenu ovdje i sada, kako bi mogao izvesti varijacije unutar svake skladbe i tako omogućiti djetetu s teškoćama u razvoju ostvarenje njegovih ciljeva. Neverbalna djeca su posebno dobri kandidati za muzikoterapiju. U nedostatku uobičajenog načina komunikacije, koji većina nas koristi, oni moraju naučiti druge metode izražavanja. Muzikoterapeut u pravilu omogućava augmentativnu i alternativnu komunikaciju kako bi omogućio ovoj djeci izražavanje osjećaja i misli kroz glazbu. Glazba, jezik i pokret uzajamno se prožimaju u djetetovu razvoju.

POTPUNI ANGAŽMAN DJETETA Komunikacija u umjetnostima temelji se na estetskom osjećaju, u čemu je glazba sjajan primjer. Kada je riječ o glazbenoj spoznaji koja proizlazi iz doživljaja, na razini izražajnih glazbenih elemenata, dijete je kompleksno angažirano: duhovno, emocionalno, intelektualno. Spremno je usvojiti svaki oblik komunikacije u kojoj će moći izraziti svoje osjećaje i spoznaje. Slušanje glazbe, pjevanje, sviranje, pokret i ples vanjske su, vidljive manifestacije, dok su doživljaj, proživljavanje, maštanje i zamišljanje unutarnje, nevidljive manifestacije glazbe. Improvizacija, kao sposobnost istovremenog iznalaženja i izvođenja glazbenih misli, primarni je impuls. Javlja se kao spontana potreba iskazivanja određenih duševnih stanja glazbom. Slobodna improvizacija u muzikoterapiji je veoma važan faktor koji pridonosi razvijanju mašte i sposobnosti izražavanja. Muzikoterapija koristi muziku za razvijanje odnosa, razvoj i poboljšanje vještina potrebnih za život, kao i za promicanje i unapređenje potencijala pojedinca. Vještine koje se razvijaju uključuju motoričke, socijalne, komunikacijske, emocionalne i kognitivne domene. Glazbeni podražaji mogu služiti u funkciji transфера; psihološki, psihosocijalni, biomedicinski, u međudodnosu dijete-terapeut i drugim oblicima međusobne komunikacije. Mogu poslužiti i za otkrivanje i poticanje adaptivnih potencijala i samoostvarenja pojedinca.